

שוש בן צבי

שוש, שושנה, נולדה בגלזגו בסוף דצמבר 1924 למרתה ואליעזר קרנובסקי.

היא פגשה את זמי הרשמן, ה"יקה" הבלונדיני, בגורסי ליז. עם ההכשרה לחיי חקלאות בארץ ישראל, פרחה גם האהבה, והם נישאו בנובמבר 1945. כאשר נודע ששוש בהריון, חששו חברי הגרעין שהתינוק ייוולד באנגליה, וכך תדחה העלייה של המשפחה ארצה. לכן הוחלט ששוש וזמי יזרזו את יציאתם למרסיי.

כמקובל אז, הנסיעה בוצעה בחשאיות, מבלי ששוש נפרדה מהוריה. תנאי המחנה של עליה ב' במרסיי לא היו מפנקים, במיוחד לא לאישה בחודש השביעי להריון. שוש קיבלה באהבה את המגורים באוהל, ושמחה שחלומה להגיע ארצה ולהיות חלוצה עומד להתגשם. הוחלט שהזוג הצעיר יעלה בעליה ד', כלומר עם ניירות מזויפים של תושבי הארץ (במקרה של הזוג הרשמן – הם "חברי גבעת ברנר שחוזרים לביתם לאחר המלחמה באירופה"). שוש כבר בחודש שמיני, והם מגיעים בהתלהבות לחופי חיפה בספטמבר 1947. משם הצטרפו להכשרה בכפר בלום, וכבר באוקטובר נולד עמי, כ'צבר', בטבריה. במהרה נוספו גם אורה ודינה למשפחה.

שוש, אישה שקטה כלפי חוץ, הייתה חזקה מאד באמונתה בציונות ובסוציאליזם. הקמת המדינה והחיים בקיבוץ, למרות הקשיים הרבים, היו בעיניה מעל הכל. מבחינה ציבורית כמעט לא התבטאה, ותרמה את חלקה בעבודה מסורה ואיכפתיות.

שוש עבדה שנים כאחראית על מחסן הבגדים. אנו, הילדים, אהבנו להכנס ל"מאורה" בחלק הדרומי של הצריף, שכל קירותיה מכוסים עד התקרה במדפים שעליהם מונחים בצפיפות המון בגדים מסוגים שונים, והעיקר – להתכבד בחיוך ובסוכריה.

לאחר מכן עבדה שוש בחינוך, בגיל הרך, בהרבה מסירות ומקצועיות. בשנת 1970 כתבה מאמר יחיד ב"דברי" - תמונת מצב על בתי הילדים של הגיל הרך, וציינה ש"חשוב שהמטפלת תהיה קבועה ובעלת ידע מקצועי וניסיון. חייבים לשלוח חברות להשתלמויות ארוכות, כי תחומי הלימוד הם רחבים מאד. הרי המטפלת בגיל הרך היא המחנכת, אז נבנה הבסיס". כזכור ללא מעט מאיתנו, בני המשק, שוש עבדה בגיל הרך לא רק מתוך ידע, אלא עם המון אהבה ונשמה.

כשחושבים על שוש, מיד נזכרים בדוד משה ודודה פאני, הדודים מאנגליה. הם היו מבקרים בקיבוץ אחת לשנה, ועברנו, הילדים, היוו אטרקציה.

אנשי העולם הגדול, לבושים בבגדים עם מראה של חוץ-לארץ, מטופחים,
חייכניים, מתעניינים, ובעקבותיהם משתרך תמיד שובל של ריח נעים. בסתר
לבנו קינאנו בילדי בן צבי, שיש להם דודים כאלה. לימים למדנו שדוד משה היה
נכנס לספרייה בכל ביקור, ודואג להשאיר תרומה, כדי שהחלוצים הדלפונים יזכו
גם למעט תרבות.

את השליש האחרון בחיי העבודה עשתה שוש במפעל, במחלקת התמחיר,
לצידן של צפורה, שוש אפשטיין וחברות נוספות. גם שם עבדה שנים רבות
במסירות, בדאגה לזולת ובמאור פנים.

סוף הדרך היה ארוך וקשה. במשך שנים לקחה מאיתנו מחלת האלצהיימר את
שוש שהכרנו. זמי טיפל בה באהבה ובמסירות אין סופית, כשבשמונה השנים
האחרונות עוזרת לו בנאמנות רבה פני.

עמי אורה ודינה ליוו בהרבה אהבה, ובאו ככל שיכלו.

שוש נחה סוף סוף בשלווה, באדמת הקיבוץ שהייתה בין מקימיו.

יהי זכרך ברוך.

באהבה, רחל גינת

לכל איש יש שם מילים: זלדה מישקובסקי

לכל איש יש שם
שנתן לו אלוהים
ונתנו לו אביו ואימו

לכל איש יש שם
שנתנו לו קומתו ואופן חיוכו...

לכל איש יש שם
שנתנו לו המזלות
ונתנו לו שכניו...

